

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัย เรื่องการศึกษามหาวิทยาลัยที่ปรึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลใน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ครอบคลุมสาระดังนี้ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษามหาวิทยาลัยที่ปรึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยกับนักศึกษาในความดูแล รวมทั้งบุคลากรอื่น ๆ ในสถาบันการศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยวิธีการทางสังคมมิติ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาในความดูแลเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย บุคลากร 2 กลุ่ม ดังนี้
 - 1.1 กลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ อาจารย์ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ในสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 5 แห่ง คือ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และวิทยาลัยพยาบาลหัวเฉียว สุ่มมาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของ เครสซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) เป็นจำนวนทั้งสิ้น 229 คน และเก็บแบบสอบถามคืนมาได้ 170 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 74.23

1.2 กลุ่มนักศึกษา ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ซึ่งอยู่ในความดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาในข้อ 1.1 เลือกมาโดยใช้อัตราส่วนอาจารย์ที่ปรึกษา 1 ท่าน ต่อ นักศึกษาที่อยู่ในความดูแลของอาจารย์ผู้นั้น จำนวน 3 คน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 687 คน และเก็บแบบสอบถามคืนมาได้ 461 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 67.10

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์และบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อนักศึกษาในความดูแลและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยแยกเป็น 2 ชุด คือ สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษา แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด แบ่งออกเป็น 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ซึ่งแตกต่างกันตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษานในความดูแลตลอดจนบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา แบบสอบถามส่วนนี้มีความแตกต่างกันตามลักษณะ ของบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวข้องด้วย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา แบบสอบถามส่วนนี้เหมือนกันทั้ง 2 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. บทบาทด้านวิชาการ
2. บทบาทด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากวิชาการ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. แจกแจงความถี่ของสถานภาพส่วนตัวของอาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษา แล้วเสนอข้อมูลในรูปร้อยละ เป็นตารางประกอบคำบรรยาย
2. จัดอันดับของการศึกษาคือสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษานใน

ความดูแลและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วเสนอข้อมูลเป็นตารางและแผนภูมิสังคมนิติประกอบคำบรรยาย

3. หากคำวินิจฉัยเลขคดีและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นในค่านิยมทนายอาจารย์ที่ปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษาในแต่ละข้อของแบบสอบถาม

4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นในค่านิยมทนายอาจารย์ที่ปรึกษาของแต่ละข้อของแบบสอบถาม ของอาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษา โดยการทดสอบค่าที

5. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ส่วนที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้นำมาทดสอบหาค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกันเป็นรายคู่คือ คิววิธีการทดสอบของเซฟเฟ่

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดนี้ วิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ของศูนย์บริการคอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยปรากฏผล ดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม อาจารย์ที่ปรึกษามีอายุระหว่าง 26-35 ปี มีวุฒิสองระดับปริญญาโท จำนวนนักศึกษาในความดูแลของอาจารย์ประมาณ 5-10 คน ระยะเวลาที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระหว่าง 1-3 ปี และทำการสอนในสถาบันนั้น ๆ มากกว่า 9 ปี ส่วนหน้าที่ประจำในการสอน (ภาคทฤษฎีและ/หรือภาคปฏิบัติ) ของอาจารย์ที่ปรึกษานั้นมากกว่า 10 ชั่วโมง/สัปดาห์ และใช้เวลาในการเตรียมการสอนและหรือตรวจงานนักศึกษามากกว่า 10 ชั่วโมง/สัปดาห์ นอกจากนั้นยังพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาใช้เวลาในงานบริการวิชาการ 1-5 ชั่วโมง/1 เดือน ส่วนงานเร่งด่วนทำน้าบำรุงศิลปวัฒนธรรมนั้นปรากฏว่าอาจารย์ไม่ได้ใช้เวลาสำหรับงานค่านนี้ อาจารย์ใช้เวลาในงานประชุมค่านวิชาการ และหรือ/ ค่านไม่เกี่ยวกับวิชาการ 1-5 ชั่วโมง/เดือน และอาจารย์จะจัดเวลาให้นักศึกษาเข้าพบเมื่อมีปัญหา

ส่วนในค่านักศึกษาพบว่า บิคารมารคาอยู่ด้วยกัน และนักศึกษาจะพักอยู่กับบิคารมารคา นอกเหนือจากหอพักนักศึกษา ส่วนรายได้ของบิคารมารคาพบว่า ค่ากว่า 5,000 บาท/เดือน นักศึกษาได้รับเงินค่าใช้จ่ายสูงกว่า 900 บาท/เดือน และค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนของนักศึกษากว่า 900 บาท/เดือนเช่นกัน ส่วนชั่วโมงเรียนในชั้นเรียนของนักศึกษาน้อยกว่า 5 ชั่วโมง ในขณะที่ชั่วโมงฝึกปฏิบัติของนักศึกษาเป็น 8 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังพบว่ากิจกรรมที่นักศึกษาทำมากที่สุดคนนอกเหนือจากการเรียนก็คือ การฟังวิทยุ และดูโทรทัศน์

2. การติดต่อกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาในความดูแลและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา บุคคลที่อาจารย์ที่ปรึกษาติดต่อกันมากที่สุดคือ อาจารย์ในภาควิชา ส่วนนักศึกษาในความดูแลนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาติดต่อกันเป็นอันดับที่ 4 ทางค่านักศึกษานั้นมีการติดต่อกับเพื่อนนักศึกษาค่อนข้างมากที่สุด และติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอันดับที่ 7 และเมื่อทำสังคมนี้ออกมาปรากฏว่า อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาในความดูแลมีการติดต่อกัน ภาคละ 2-3 ครั้ง ส่วนบุคคลที่อาจารย์ที่ปรึกษาติดต่อกันมากกว่านักศึกษานั้นนอกเหนือจากอาจารย์ในภาควิชาแล้ว ก็มีนักศึกษาที่สอน และหัวหน้าภาควิชา ทางค่านักศึกษาเองนอกเหนือจากเพื่อนนักศึกษาค้นกันที่ นักศึกษาคิดต่อกันมากที่สุดกว่าอาจารย์ที่ปรึกษาของคนก็คือ อาจารย์ที่สอนในชั้นเรียน อาจารย์ที่สอนภาคปฏิบัติ นักศึกษารุ่นพี่และนักศึกษารุ่นน้อง

ในค่านความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีความใกล้ชิดสนิทสนมกับอาจารย์ในภาควิชามากที่สุด และนักศึกษาในความดูแลเป็นอันดับรองลงมา ส่วนทางค่านักศึกษากลับ พบว่านักศึกษามักจะไปปรึกษาเพื่อนนักศึกษาค่อนข้างมากที่สุด เมื่อนักศึกษามีปัญหาทางด้านการเรียนและปัญหาส่วนตัว และนักศึกษาจะไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอันดับที่ 3 (อันดับที่ 2 คืออาจารย์ที่สอนในชั้นเรียน) เมื่อมีปัญหาด้านวิชาการและปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอันดับที่ 2 เมื่อนักศึกษามีปัญหาส่วนตัว

3. ค่าเฉลี่ย และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางด้านการ

3.1 จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์

ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางค่านวิชา การ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษา เห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับมากในเรื่อง ให้ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่จะศึกษาให้คำแนะนำในการวางแผนการเรียน ให้คำแนะนำและ เตือนให้นักศึกษาวางสอบความถูกต้องของผลการลงทะเบียนเรียนประจำภาค ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับแหล่งวิชาที่ทำการศึกษาค้นคว้า ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ได้ผล และมี ประสิทธิภาพ ติดตามผลการเรียนและให้คำแนะนำเมื่อนักศึกษามีปัญหาการเรียน สร้าง ความสัมพันธ์ที่กระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน ส่วนบทบาทที่อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่า ตนปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการ และนโยบาย ของสถาบันการศึกษา ให้คำแนะนำในการเลือกวิชาเรียน ให้คำแนะนำในการลงทะเบียน เรียน ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบการวัดผลและการสอน และแนะนำในเรื่อง การศึกษาต่อ

ส่วนทางค่านักศึกษานั้น เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติหน้าที่ของ อาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกรายการ ยกเว้นเรื่องการติดตามผลการเรียนและ ให้คำแนะนำเมื่อนักศึกษามีปัญหาการเรียนเท่านั้นที่นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติอยู่ ในระดับมาก

3.2 จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจเห็นของอาจารย์ ที่ปรึกษาและนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาทางค่านวิชาการ ผลปรากฏว่าอาจารย์ ที่ปรึกษาและนักศึกษามีความพึงพอใจเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อยู่ 6 รายการ ได้แก่ ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่จะศึกษา ให้คำแนะนำในการวางแผนการเรียน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งวิชาการที่ทำการศึกษาค้นคว้า ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ได้ผลและมีประสิทธิภาพ ติดตามผลการเรียนและให้คำแนะนำ เมื่อนักศึกษา มีปัญหาการเรียน และสร้างความสัมพันธ์ที่กระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอนยกเว้นบทบาท ค่านการแนะนำในเรื่องการศึกษาต่อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนบทบาทในด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

4. ค่าเฉลี่ยและการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจเห็นของ อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา เกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาทางค่านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจาก วิชาการ สรุปได้ดังต่อไปนี้

4.1 จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในเรื่องบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาทางค่านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากวิชาการ พบว่าอาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่าตนเองปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับมาก ในเรื่องให้ความเห็นใจ และรับฟังปัญหาส่วนตัวที่นักศึกษานำไปปรึกษาหารือ แนะนำเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสถาบันการศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหน้าที่และความรับผิดชอบต่องานตนเองและผู้อื่น แนะนำในการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ ช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ส่วนบทบาทที่อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่าตนปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยได้แก่ การแนะนำและช่วยแก้ปัญหาทางการเงิน แนะนำและช่วยแก้ปัญหาค่านที่พักอาศัย แนะนำและช่วยแก้ปัญหาค่านสุขภาพ แนะนำค่านความประพฤติ แนะนำในเรื่องการปรับปรุงบุคลิกภาพ แนะนำเกี่ยวกับการคบเพื่อน และแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

ส่วนทางค่านักศึกษานั้นเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกรายการ ยกเว้นเรื่องการให้ความเห็นใจ และรับฟังปัญหาส่วนตัวที่นักศึกษานำไปปรึกษาหารือ และการช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ เท่านั้นที่นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

4.2 จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาทางค่านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากวิชาการ ผลปรากฏว่า อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อยู่ 9 รายการ ได้แก่ ให้ความเห็นใจและรับฟังปัญหาส่วนตัวที่นักศึกษานำไปปรึกษาหารือ แนะนำเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสถาบันการศึกษา แนะนำและช่วยแก้ปัญหาทางการเงิน แนะนำค่านความประพฤติ แนะนำในเรื่องการปรับปรุงบุคลิกภาพ แนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหน้าที่และความรับผิดชอบต่องานตนเองและผู้อื่น แนะนำในการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ และช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ยกเว้นในค่านแนะนำและช่วยแก้ปัญหาค่านสุขภาพ แนะนำเกี่ยวกับการคบเพื่อนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนบทบาทในค่านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

5. ค่าเฉลี่ยและการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางค่านวิชาการ จำแนกตามชั้นปี สรุปได้ดังต่อไปนี้

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปีที่ 3 เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางค่านวิชากร พบว่านักศึกษาระดับปีที่ 3 เห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับมากในเรื่อง ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการและนโยบายของสถาบันการศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่จะศึกษา ให้คำแนะนำในการวางแผนการเรียน ให้คำแนะนำและเตือนให้นักศึกษาตรวจสอบความถูกต้องของผลการลงทะเบียนเรียนประจำภาค ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ได้ผลและมีประสิทธิภาพ ติดตามผลการเรียนและให้คำแนะนำเมื่อนักศึกษามีปัญหาการเรียน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอนส่วนบทบาทที่นักศึกษาระดับปีที่ 3 เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ให้คำแนะนำในการเลือกวิชาเรียน ให้คำแนะนำในการลงทะเบียนเรียน ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบการวัดผลและการสอบ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งวิชาที่ทำการศึกษาค้นคว้า และแนะนำในเรื่องศึกษาต่อ

ส่วนนักศึกษาระดับปีที่ 4 เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับน้อยทุกรายการ

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปีที่ 3 และระดับปีที่ 4 เกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ทางค่านวิชากร ผลปรากฏว่านักศึกษาระดับปีที่ 3 และระดับปีที่ 4 มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 เกือบทุกรายการ ยกเว้นในค่านแนะนำในเรื่องการศึกษาต่อเท่านั้นที่ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

6. ค่าเฉลี่ยและการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปีที่ 3 เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางค่านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากวิชาการ จำแนกตามชั้นปีสรุปได้ดังต่อไปนี้

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปีที่ 3 เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางค่านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากวิชาการ พบว่านักศึกษาระดับปีที่ 3 เห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในระดับน้อยเกือบทุกรายการ ยกเว้นในค่านให้ความเห็นใจและรับฟังปัญหาส่วนตัวที่นักศึกษานำไปปรึกษาหาวิธีแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสถาบันการศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหน้าที่และ

ความรับผิดชอบต่องานของตนเองและผู้อื่น และช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพเท่านั้นที่นักศึกษา
ชั้นปีที่ 3 เห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติหน้าที่อาจารย์
ที่ปรึกษาอยู่ในระคน้อยทุกรายการ

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษา
เกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากวิชาการ ผลปรากฏว่า
นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 เกือบทุกรายการ ยกเว้นในด้านแนะนำและช่วยแก้ปัญหาทางการเงิน และแนะนำใน
เรื่องการปรับปรุงบุคลิกภาพเท่านั้นที่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

7. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาท
อาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกตามอายุ ภาควิชาที่สังกัด วุฒิสถูสูงทางการศึกษา ระยะเวลาที่สอน
ระยะเวลาที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา และมหาวิทยาลัย (ตารางที่ 12 - 53) พบว่า

อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีภาควิชาที่สังกัด และระยะเวลาที่สอนที่แตกต่างกัน
กันไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในเรื่องของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท
อาจารย์ที่ปรึกษา และพบว่าอายุที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับ
บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพียงเรื่องเดียวคือ ให้ความรู้
ความเข้าใจในเรื่องหน้าที่ และความรับผิดชอบตนเองและผู้อื่น ส่วนวุฒิสถูทางการศึกษาที่
แตกต่างกันก็มีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพียง 2 เรื่อง คือ เรื่องการสร้างความสัมพันธ์ที่
ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน และแนะนำในการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ

ส่วนความแตกต่างกันของระยะเวลาที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา
(ตารางที่ 23 - 30) นั้นพบว่ามี ความแตกต่างกันในเรื่องของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท
ของอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีระยะ
เวลาที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา 1-3 ปี เห็นว่าตนเองปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ใน
ระดับน้อยกว่าอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีระยะเวลาที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา 4-6 ปี, 7-9 ปี
และมากกว่า 9 ปี ในเรื่อง ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการและนโยบายของ
สถาบันการศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่จะศึกษา ให้คำแนะนำในการวาง

แผนการ เรียนให้คำแนะนำในการ เลือกวิชาเรียน ให้คำแนะนำในการลงทะเบียนเรียน ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องระเบียบการวัดผลและการสอบ และช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

ในด้านความแตกต่างของมหาวิทยาลัย (ตารางที่ 32-43) พบว่า มีความแตกต่างกันของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 เกือบทุกรายการ (ยกเว้น เรื่องการให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งวิชาที่ทำการศึกษาค้นคว้า แนะนำในเรื่องการศึกษาคอ ให้ความเห็นใจและรับฟังปัญหาส่วนตัวที่นักศึกษา นำไปปรึกษาหารือ และแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสถาบันการศึกษาเท่านั้น ที่ไม่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลมีความเห็นว่าคุณปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับน้อยกว่า อาจารย์ที่ปรึกษาของ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และวิทยาลัยพยาบาลหัวเฉียว

8. การ เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามมหาวิทยาลัย (ตารางที่ 54-67) พบว่า

นักศึกษาต่างสถาบันการศึกษาก็มีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เกือบทุกรายการ (ยกเว้นเรื่องแนะนำและช่วยแก้ปัญหาทางการเงิน และแนะนำในการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพเท่านั้นที่ไม่พบว่ามีความแตกต่างกัน) โดยที่นักศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีความเห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาของคุณปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาน้อยกว่า คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และวิทยาลัยพยาบาลหัวเฉียว ในเรื่องให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการและนโยบายของสถาบันการศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการและนโยบายของสถาบันการศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่จะศึกษา ให้คำแนะนำในการวางแผนการเรียน ให้คำแนะนำในการเลือกวิชาเรียน ให้คำแนะนำในการลงทะเบียนเรียน ให้คำแนะนำและเตือนให้นักศึกษาศรตรวจสอบความถูกต้องของผลการลงทะเบียนเรียนประจำภาค ให้ความรู้ความเข้าใจใน

เรื่องระเบียบการวัดผลและการสอบ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งวิชาที่ทำการศึกษาค้นคว้า ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการ เรียนที่ใดผลและมีประสิทธิภาพ ติดตามผลการ เรียนและให้คำแนะนำเมื่อนักศึกษามีปัญหาการเรียน ให้ความเห็นใจและรับฟังปัญหาส่วนตัวที่นักศึกษานำไปปรึกษาหารือ แนะนำเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสถาบันการศึกษา แนะนำและช่วยแก้ปัญหาด้านสุขภาพ แนะนำด้านความประพฤติ แนะนำเกี่ยวกับการคบเพื่อน แนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหน้าที่และความรับผิดชอบต่องานของตนเองและผู้อื่น และช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ส่วนในด้านสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน แนะนำในเรื่องการศึกษาต่อ แนะนำและช่วยแก้ปัญหาด้านที่พักอาศัย และแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงบุคลิกภาพพบว่า นักศึกษาของ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีความเห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาของคนปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาน้อยกว่า สถาบันอื่น ๆ อีก 4 สถาบัน ดังกล่าว

อภิปรายผล

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทางด้านอาจารย์ที่ปรึกษา ปรากฏว่า อาจารย์ที่ปรึกษาจะมีอายุระหว่าง 26-35 ปี มีวุฒิสูงสุดระดับปริญญาโท ซึ่งจะเห็นได้ว่าในจำนวนของอาจารย์ที่ปรึกษานั้นอยู่ในวัยที่กำลังมีความกระตือรือร้นในการทำงาน และวุฒิสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาโท ซึ่งแสดงว่าอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้มีคุณวุฒิสูงพอที่จะ เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำได้เป็นอย่างดี และจำนวนนักศึกษาที่อยู่ในความดูแลประมาณ 5-10 คน ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา 1 ท่านนั้น เมื่อพิจารณาแล้วก็นับว่าอยู่ในเกณฑ์สถาบันการศึกษาอื่น ๆ กำหนดไว้ ดังผลการวิจัยของ ละออ ชุติกร (2520 : 148) ที่ ปรากฏออกมาว่าผู้บริหารและอาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรจะมีให้อาจารย์ที่ปรึกษาแต่ละคนรับผิดชอบนักศึกษา จำนวน 10-15 คน และคณะกรรมการพิจารณาวางระบบเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันฝึกหัดครู (อ้างในมยุรี สิงห์ไข่มุกด์ 2522 : 30) ได้กำหนดอัตราส่วนของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้คือ อาจารย์ที่ปรึกษาหนึ่งคน ควรรับผิดชอบนิสิต 15 คน เพราะจะทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาเข้าใจและเอาใจใส่ในนิสิตนักศึกษาได้ทั่วถึง ระยะเวลาที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระหว่าง 1-3 ปี แต่ปรากฏว่า

อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ทำการสอนในสถาบันนั้น ๆ มากกว่า 9 ปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีประสบการณ์ทางด้านการสอนมานานพอสมควร ก่อนที่จะมาทำหน้าที่ อาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งนี้อาจารย์จึงน่าจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจใน กระบวนการการศึกษา ปัญหาทางด้านการเรียนการสอน ตลอดจนธรรมชาติของผู้เรียน ได้ดีพอสมควรที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลและให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในความดูแลได้เป็นอย่างดี แต่เมื่อมาพิจารณาถึงหน้าที่ประจำในการสอน การใช้เวลาในการเตรียมการสอน และหรือ ตรวจงานนักศึกษา การใช้เวลาในงานบริการวิชาการ ตลอดจนการใช้เวลาในการประชุม ทั้งทางด้านวิชาการ และหรือค่านไม่เกี่ยวกับวิชาการรวมกันแล้วก็นับว่าเป็นภาระกิจที่ค่อนข้างจะใช้เวลามากทีเดียว ซึ่งอาจทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีเวลาพบปะกับนักศึกษาในความดูแลไ้มากนัก จึงผลการวิจัยที่ปรากฏออกมาว่าอาจารย์ที่ปรึกษาจกเวลาให้นักศึกษา เข้าพบเมื่อมีปัญหาเป็นส่วนใหญ่ ส่วนเวลาที่จะสร้างสัมพันธ์ภาพ หรือคอยติดตามความเป็นไป ของนักศึกษานั้นอาจารย์คงจะไม่มีเวลามากนัก และประกอบกับงานหน้าที่นี้ก็ไม่มียศถาบรรดาศักดิ์ ความดีความชอบหรือการ เลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ เท่าใดนัก จึงทำให้อาจารย์ ขาดความกระตือรือร้นที่จะเอาใจใส่คอยติดตามนักศึกษาในความดูแลของตน และถ้ายิ่ง นักศึกษาไม่มาพบคอยแล้วความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาก็ยิ่งจะห่างเหิน ยิ่งขึ้น

สำหรับสถานภาพของนักศึกษา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีคามารคาอยู่ด้วยกัน และนักศึกษาจะพักอยู่กับบิดามารดาเป็นส่วนใหญ่ นอกเหนือจากหอพักนักศึกษา แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาทางด้านครอบครัว และมีความอบอุ่นในครอบครัว จึงจะเห็นได้ว่า นอกเหนือจากหอพักแล้วนักศึกษากลับบ้านไปหาบิดามารดา ส่วนรายได้อของบิดามารดาส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน ซึ่งอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำนั้น อาจเป็นเพราะว่าบิดามารดาของนักศึกษาซึ่งส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.69) ศึกษาอยู่ในส่วนภูมิภาคซึ่งบิดามารดาอาจจะประกอบอาชีพกสิกรรมหรือเกษตรกรรม ที่รายได้ก็อาจไม่สูงแต่ความเป็นอยู่ อาจจะพอกินพอใช้ไม่ถึงขั้นยากจน สามารถที่จะเสียค่าใช้จ่ายให้แก่นักศึกษาได้เกิน 900 บาทต่อเดือน และนักศึกษาก็ใช้จ่ายอยู่ในเกณฑ์ดังกล่าว ซึ่งแสดงว่านักศึกษาไม่ได้ใช้จ่าย เกินตัว ส่วนชั่วโมงเรียนในชั้นเรียนของนักศึกษานั้นส่วนใหญ่น้อยกว่า 5 ชั่วโมงต่อวันในขณะที่ชั่วโมงฝึกปฏิบัติเป็น 8 ชั่วโมงต่อวันก็เป็นไปตามลักษณะของการเรียนการสอนในวิชาชีพ

พยายามที่จะเน้นเรื่องการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะค่อนข้างมาก ซึ่งจะมีผลกระทบไปถึงกิจกรรมที่นักศึกษาทำมากที่สุดนอกเหนือจากการเรียนคือ การฟังวิทยุ และดูโทรทัศน์ แทนการอ่านหนังสือหรือทบทวนบทเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาอาจจะเครียดจากการฝึกปฏิบัติในแต่ละวันมาก เมื่อมีเวลาว่างจึงต้องการที่จะผ่อนคลายความตึงเครียดโดยการฟังวิทยุ และดูโทรทัศน์

2. การติดต่อกับสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาในความดูแล และบุคคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา ปรากฏว่าบุคคลที่อาจารย์ที่ปรึกษาติดต่อกับมากที่สุดคือ อาจารย์ในภาควิชา ส่วนนักศึกษาในความดูแลนั้นติดต่อกับเป็นอันดับที่ 4 และทางด้านนักศึกษาก็เช่นกันมีการติดต่อกับเพื่อนนักศึกษาค่อนข้างมากที่สุด และติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอันดับที่ 7 ซึ่งจะเห็นได้ชัดเลยว่าอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษายังมีความสัมพันธ์ต่อกันและกันไม่มากนัก แต่เมื่อพิจารณาตามความเป็นจริงแล้ว ก็เป็นไปได้ว่าบุคคลมีการติดต่อกับคนในแวดวงเดียวกัน เช่น อาจารย์ก็ต้องติดต่อกับอาจารย์ด้วยกันมากกว่านักศึกษา และนักศึกษาก็ติดต่อกับเพื่อนนักศึกษาค่อนข้างมากกว่าบุคคลอื่น ๆ และโดยเฉพาะนักศึกษานั้นเป็นผู้ที่กำลังอยู่ในวัยรุ่น ซึ่งอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (peer group) มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษาทั้งในด้าน การเรียน และความประพฤติ (วัลลภา ศุนาลัย : ม.ป.ป.) กล่าวคือ นักศึกษามักเห็นความสำคัญของกลุ่มเพื่อนมาก และต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนมากกว่าบุคคลอื่น ๆ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่านักศึกษายอมมีการติดต่อกับเพื่อนนักศึกษาค่อนข้างมากที่สุด จุดนี้จึงเป็นประเด็นสำคัญที่สถาบันการศึกษา ตลอดจนคณาจารย์และที่สำคัญคือ ตัวอาจารย์ที่ปรึกษาเองจะต้องตระหนักถึงธรรมชาติดังกล่าวของนักศึกษา ซึ่งเมื่อพบปัญหาใด ๆ เกี่ยวกับตัวนักศึกษาแล้ว ก็จะต้องมองกว้างออกไปยังกลุ่มเพื่อนของนักศึกษาคงว่ามีลักษณะอย่างไร จึงจะสามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักศึกษาได้อย่างถูกต้องตรงกับสาเหตุของปัญหานั้น ๆ

เมื่อพิจารณาจากสังคมนี้ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีการติดต่อกับนักศึกษาในความดูแล ภาวละ 2-3 ครั้งโดยเฉลี่ย แสดงว่าอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาแทบจะไม่ได้มีการติดต่อกันเลย นอกจากจะมีการพบกันในเรื่องที่จำเป็นต้องพบ เช่น นักศึกษามาพบอาจารย์เพื่อเช็คนัดขอในการลงทะเบียนเรียน หรือการเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร เป็นต้น ส่วนในเรื่องพบปะเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่พึงมีต่อนักศึกษาในความดูแลแล้วก็ตามก็ยังมีเป็นส่วนน้อย

3. จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษา เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งทางด้านการเรียนและด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากวิชาการ ผลปรากฏว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 อยู่ 18 รายการ ในบทบาทที่กำหนดไว้ 24 รายการนั้นคือ อาจารย์ที่ปรึกษามีความเห็นว่าคุณปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่มากที่สุดซึ่งตรงกันข้ามกับที่นักศึกษาคิด คือ นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกรายการ ที่เป็นเช่นนี้อาจสรุปได้ว่าบุคคลมักคิดอะไร เขาข้างตนเอง และมักจะมองว่าตนเองทำอะไรถูกต้องจึงงามเสมอ ดังที่ ชัยพร วิชชาวุธ กล่าวไว้ว่า การรับรู้ตนเองของคนตามปกติมักจะลำเอียงไปในทางที่บวกเสมอ (ชัยพร วิชชาวุธ 2524 : 283) และการที่นักศึกษาประเมินบทบาทของอาจารย์น้อยกว่าที่อาจารย์ประเมินตนเองน่าจะเป็นสิ่งที่อาจารย์จะต้องรับไว้พิจารณาเพื่อหาทางปรับปรุงให้ตนเองปฏิบัติบทบาทได้ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ปรากฏว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกรายการ ยกเว้นในคำแนะนำในเรื่องศึกษาต่อ และแนะนำในเรื่องการปรับปรุงบุคลิกภาพ แนะนำและช่วยแก้ปัญหาทางการเงินเท่านั้น ที่ไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เริ่มมีการปรับตัวต่อสภาพการเรียนการสอนที่เข้าสู่วิชาชีพพยาบาลมากขึ้น ซึ่งมีความแตกต่างไปจากสภาพการเรียนการสอนในช่วงชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ซึ่งหลักสูตรจะหนักไปทางวิชาการศึกษาทั่วไป (General Education) มากกว่าตามลักษณะการจัดหลักสูตรสายวิชาชีพโดย ๆ ทั่วไป ดังนั้นนักศึกษาจึงมีการพบปะอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำปรึกษาแนะนำมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 ซึ่งมีการปรับตัวเข้าสู่วิชาชีพมาระยะหนึ่งแล้ว ย่อมไม่ค่อยมีปัญหารื้อเรื่องที่จะไปขอคำปรึกษา แนะนำจากอาจารย์เท่าใดนัก และนักศึกษาอาจจะมีความคิดว่าตนเองเริ่มเป็นผู้ใหญ่แล้วน่าจะมีการตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเองได้ จึงไม่ค่อยเห็นความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษาเท่ากับนักศึกษาชั้นปีที่ 3

5. จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อจำแนกตามระยะเวลาที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการและนโยบายของสถาบันการศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่จะศึกษา ให้คำแนะนำในการวางแผนการเรียน ให้คำแนะนำในการเลือกวิชาเรียน ให้คำแนะนำในการลงทะเบียนเรียน ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบการวัดผลและการสอบ และช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพโดยอาจารย์ที่มีระยะเวลาที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา 1-3 ปี เห็นว่าตนปฏิบัติบทบาทดังกล่าวอยู่ในระดับน้อยกว่าอาจารย์ที่มีระยะเวลาที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาดังแต่ 4 ปีขึ้นไปถึงมากกว่า 9 ปี ที่เป็นเช่นนี้อาจสรุปได้ว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาน้อย อาจยังไม่มีทักษะในการให้คำแนะนำในเรื่องดังกล่าวซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องใช้เวลาในการศึกษาและทำความเข้าใจ ตลอดจนเห็นปัญหาต่าง ๆ อย่างเพียงพอที่จะสามารถให้ข้อมูล หรือช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีเท่าอาจารย์ที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษามาเป็นเวลานานกว่า

6. จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาทางคณาวิชาการ เมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัย พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เกือบทุกรายการ (ยกเว้นเรื่องการให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งวิชาที่ทำการศึกษาค้นคว้า ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ใดผล และมีประสิทธิภาพ สร้างความสัมพันธ์ที่กระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน และแนะนำในเรื่องการศึกษาต่อเท่านั้นที่ไม่พบความแตกต่าง) โดยอาจารย์ที่ปรึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีความเห็นว่าตนปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับต่ำสุด ในขณะที่อาจารย์ที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความเห็นว่าตนปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกันใน 5 สถาบันการศึกษาดังกล่าว ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะของหลักสูตรส่วนใหญ่ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลจะกำหนดวิชาเอาไว้แล้วโดยไม่มีวิชาเลือก นักศึกษาจึงไม่ต้องอาศัยอาจารย์ที่ปรึกษาในการแนะนำ การลงทะเบียนเรียนของนักศึกษาไม่ต้องผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาเลย เพราะนักศึกษาสามารถทำเองได้ เมื่อนักศึกษามีปัญหาก็มักจะปรึกษาอาจารย์ที่สอน อาจารย์ประจำชั้นหรือนักศึกษารุ่นพี่มากกว่าอาจารย์ที่ปรึกษา อีกประการหนึ่งหอพักของนักศึกษาอยู่ไกลจากคณะมาก เมื่อนักศึกษา

เสรีจากการ เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติก็จะต้อง เหนียวหนักพอที่จะ ไม่มีเวลาที่จะ พบปะกับอาจารย์ที่ปรึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาจึงค่อนข้างจะ น้อย อาจารย์ที่ปรึกษาจึงมีบทบาทต่อนักศึกษาน้อยลงไปด้วย ส่วนระบบการเรียนของ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นั้น แต่ละคณะจะเปิดวิชาของตัวเอง ถ้านักศึกษาจะเลือกเรียนวิชา ใดที่คณะของตนไม่ได้เปิดสอน ก็จะต้องไปลงทะเบียนเรียนในคณะที่เปิดสอน ซึ่งนักศึกษา จำเป็นที่จะต้องมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับวิชาที่จะลงทะเบียนเรียน โดยอาจารย์ จะต้องทราบรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในแต่ละคณะ และสามารถช่วย แนะนำได้ และอาจารย์จะต้องมีหน้าที่ในการตรวจสอบว่านักศึกษาสมควรจะลงทะเบียน เรียนที่หน่วยกิตต่อภาคการศึกษา โดยพิจารณาจากผลการเรียนของนักศึกษาที่ผ่านมา นอกจากนั้นในการ ขออนุญาตการศึกษา การลาพัก ลาป่วย หรือเข้าร่วมกิจกรรมในชมรมต่าง ๆ ของนักศึกษาจะต้องผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา และในการจ่ายนักศึกษาในความดูแลให้แก่อาจารย์ ที่ปรึกษานั้น อาจารย์แต่ละท่านจะดูแลนักศึกษาตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 โดยในวันปฐมนิเทศ นักศึกษาจะต้องมาพบอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องพูดคุย และให้นักศึกษา กรอกแบบฟอร์มเกี่ยวกับอัตชีวประวัติของนักศึกษา ตลอดจนอันดับที่เลือกเรียนวิชาพยาบาล นอกจากนั้นในแต่ละภาคการศึกษานักศึกษาจะต้องมารับเกรดที่อาจารย์ที่ปรึกษา โดยอาจารย์ ที่ปรึกษามีหน้าที่ต้องคิด เกรดและแนะนำในส่วนที่นักศึกษายังอ่อนอยู่ ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาจึง เป็นบุคคลที่นักศึกษาจะต้องติดต่อด้วยตลอดเวลาที่นักศึกษาศึกษาอยู่ อาจารย์ที่ปรึกษาจึงค่อนข้างจะมีบทบาทสำคัญต่อนักศึกษามาก

7. จากการ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ของนักศึกษา เกี่ยวกับบทบาท อาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามมหาวิทยาลัย พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 เกือบทุกรายการ (ยกเว้นเรื่องแนะนำและช่วยแก้ปัญหาทางการเงิน และแนะนำ ในการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพเท่านั้นที่ไม่พอความแตกต่างกัน) โดยที่นักศึกษาของคณะ พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลมีความเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาของตนปฏิบัติหน้าที่ของ อาจารย์ที่ปรึกษาน้อยกว่า 4 สถาบันดังกล่าว ในเรื่องให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ระเบียบการและนโยบายของสถาบันการศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่จะ ศึกษาให้คำแนะนำในการวางแผนการเรียน ให้ความแนะนำในการเลือกวิชาเรียน ให้ความแนะนำ ในการลงทะเบียนเรียนประจำภาค ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบการวัดผลและ

การสอบ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งวิชาที่ทำการศึกษาค้นคว้า ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ได้ผลและมีประสิทธิภาพ ทิศทางผลการเรียนและให้คำแนะนำเมื่อนักศึกษามีปัญหาการเรียน ให้ความเห็นใจและรับฟังปัญหาส่วนตัวที่นักศึกษานำไปปรึกษาหารือ แนะนำเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสถาบันการศึกษา แนะนำและช่วยแก้ปัญหาด้านสุขภาพ แนะนำด้านความประพฤติ แนะนำเกี่ยวกับครอบครัว เพื่อน แนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหน้าที่และความรับผิดชอบต่องาน และผู้อื่น และช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ที่เป็นเช่นนี้อาจให้เหตุผลได้เช่นเดียวกับเหตุผลในข้อ 6 ที่กล่าวถึงสาเหตุที่อาจารย์ที่ปรึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีความเห็นว่าคนปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับต่ำสุด ในขณะที่อาจารย์ที่ปรึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่มีความเห็นว่าคนปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกันใน 5 สถาบันการศึกษาดังกล่าว ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของ 2 สถาบันดังกล่าวมีความแตกต่างกัน โดยคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่เน้นการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาค่อนข้างจะ เอื้อต่อการก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาในความดูแล และเอื้อต่อการที่จะช่วยให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้แสดงบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาค่อนข้างมาก นอกจากนั้นสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น การจัดให้นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาได้พักในสถานที่ใกล้เคียงกัน ก็เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมอีกประการหนึ่ง ซึ่งเรื่องนี้ก็ย่อมขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละสถาบัน แต่สิ่งที่ควรจะแก้ไขได้น่าจะเป็น เรื่องของการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลที่ยังไม่เอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาในความดูแลเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ใคร่ขอเสนอแนะ เพื่อการส่งเสริมระบบการจัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพและได้ผลดียิ่งขึ้น ดังนี้คือ

1. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและเพื่อวางแผนแนวทางในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ชัดเจนและแน่นอนในแต่ละด้าน ควรมีการจัดประชุมหรือสัมมนาร่วมกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยด้วยกันอย่างน้อยปีละครั้ง

2. เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ทราบและตระหนักถึงบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา สถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ควรจะได้มีการอบรมผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้มีความรู้และทักษะ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่
3. แต่ละสถาบันควรจัดพิมพ์คู่มือสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำเอกสาร เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระเบียบข้อบังคับ และอื่น ๆ
4. เพื่อให้มีการประสานงานระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษา คณาจารย์ และผู้บริหาร แต่ละสถาบันควรจะได้มีคณะกรรมการที่รับผิดชอบในเรื่องของอาจารย์ที่ปรึกษาขึ้น โดยเฉพาะและให้มีการทำงานอย่างจริงจัง เช่น จัดให้มีการประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษา คณาจารย์ และผู้บริหาร แล้วยังปัญหาที่แต่ละคนประสบมาเสมอ แลกหาทางแก้ไขร่วมกัน
5. ควรให้โอกาสนักศึกษาประเมินบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นครั้งคราว เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตระหนักว่าควรปรับปรุงตัวในบาง
6. เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาอาจมีภาระงานมากจนไม่มีเวลาสำหรับพบปะหรือให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษาเท่าที่ควร อาจพิจารณาลดภารกิจด้านต่าง ๆ ลงบ้าง เช่น การประชุมหรือการเป็นกรรมการต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษามีเวลาสำหรับนักศึกษามากขึ้น
7. เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เข้าพบและปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาได้โดยง่าย นอกจากอาจารย์ที่ปรึกษาจะ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เข้าพบตามความสะดวกในเมื่อมีความจำเป็นแล้ว ในสัปดาห์หนึ่ง ๆ นั้น อาจารย์ที่ปรึกษาควรจัดเวลาใดเวลาหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อให้นักศึกษาในความดูแล เข้าพบเพื่อปรึกษาเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล เพื่อจะช่วยให้ อาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาได้มีโอกาสสร้างสัมพันธ์ภาพและ เข้าใจซึ่งกันและกันยิ่งขึ้น
8. อาจารย์ที่ปรึกษาควรได้ดูแลนักศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนจบการศึกษา และควรได้เป็นผู้สอนนักศึกษาในความดูแลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อันจะทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาเข้าใจและทราบถึงปัญหาของนักศึกษาในความดูแลได้ดียิ่งขึ้น
9. การจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ควรเอื้อต่อการที่จะให้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาอย่างแท้จริง เช่น จัดให้อาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเลือกวิชาเรียน หรือการติดตามผลการเรียนของนักศึกษา

เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อทั้งสองฝ่ายจำเป็นต้องมีการพบปะกันและเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันสืบไป

10. แต่ละสถาบันควรให้ความสำคัญและถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำปรึกษาเป็นภาระงานอย่างหนึ่ง และนำมาคิดเป็นผลงานในการที่จะพิจารณาความดีความชอบ

11. เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษามีภารกิจมาก และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความต้องการอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างสูง ควรจัดให้มีที่รหัสคอยช่วยแนะนำนักศึกษารุ่นน้อง ที่รหัสอย่างไม่เป็นทางการควรพิจารณาให้เป็นทางการให้อยู่ในระบบของสถาบัน (Peer Group Influence Sanford 1969 อ้างใน Feldman : 1972)

12. พิจารณาอาจารย์ ผู้มีอายุการทำงานต่ำเกี่ยวกับความเข้าใจทางด้านงานทะเบียนหลักสูตร กฎระเบียบ ข้อบังคับและวินัยนักศึกษา

13. สถาบันควรจัดหน่วยงานในสังกัดกองกิจการนักศึกษาให้ทำหน้าที่หาทุนและเงินอุดหนุนจากแหล่งทุนต่าง ๆ เพื่อช่วยนักศึกษาด้านการเงิน ในกรณีฉุกเฉิน ฯลฯ หรือหางานพิเศษให้นักศึกษาหารายได้เสริมด้วย

14. ควรมีการประชุมพิเศษถึงความสำคัญ และบทบาทอันแท้จริงของอาจารย์ที่ปรึกษาให้นักศึกษาได้ทราบตั้งแต่เริ่มเข้ามาศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร เพื่อจะได้เปรียบเทียบทัศนะกับอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร
2. ควรมีการศึกษาวิจัยการประเมินตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยอาศัยเกณฑ์วัดที่เข้าใจตรงกัน และเป็นเกณฑ์เดียวกัน เพื่อเปรียบเทียบลักษณะการปฏิบัติงานที่เป็นจริงระหว่างสถาบัน
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาว่าเป็นอย่างไร
4. ควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในคณะอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัยที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยด้วยกัน และควรมีการวิจัยเปรียบเทียบ